

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS
ANDRIUS KUBILIUS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 2396658; el.p. Andrius.Kubilius@lrs.lt

Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai
Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius

2014 – 04 – 10

**PRAŠYMAS PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ
DĖL SEIMO NARIO ARTŪRO SKARDŽIAUS VEIKLOS
(PRANEŠIMAS APIE NUSIKALSTAMĄ VEIKĄ)**

Šiuo dokumentu Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai teikiamas prašymas pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 118 straipsnį (padėjimas kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką) dėl Seimo nario Artūro Skardžiaus veiklos. Prašymas grindžiamas tokiais motyvais:

I. A. Skardžius kaip laikinosios Seimo komisijos¹ pirmininkas parengė ir pateikė Komisijai svarstyti tyrimo išvadas, kurios neatitinka tikrovės, kuriomis sąmoningai ir kryptingai siekiama diskredituoti Lietuvos Respublikai, jos suverenitetui, energetinei nepriklausomybei ypatingai svarbius energetinius projektus, taip padėdamas užsienio valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką.

II. A. Skardžius, piktnaudžiaudamas savo kaip laikinosios Seimo komisijos pirmininko įgaliojimais, vilkina ir sąmoningai trikdo Lietuvai strategiškai svarbių energetikos projektų įgyvendinimą, taip padėdamas užsienio valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką.

¹ Seimo 2013 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. XII-358 sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo laikinoji tyrimo komisija dėl 2007 metų Nacionalinėje energetikos strategijoje suformuluotų siekių įgyvendinimo rezultatų įvertinimo ir situacijos energetikos sektoriuje išsiaiškinimo.

III. A. Skardžius viešojoje erdvėje skleidžia dezinformaciją (tikrovės neatitinkančią informaciją), sąmoningai bandydamas diskredituoti Lietuvai strategiškai svarbių energetikos projektų įgyvendinimą, taip padėdamas užsienio valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką.

Lietuvos Respublikos Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo 20 skyriuje yra įtvirtinta, jog Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – VSD) yra institucija, kuriai pavesta tirti, analizuoti ir prognozuoti visuomeninius politinius bei ekonominius procesus, susijusius su grėsmėmis nacionaliniam saugumui, laiku atskleisti veikas, keliančias grėsmę valstybės saugumui, suverenitetui, teritorijos neliečiamybei ir vientisumui, konstitucinei santvarkai, valstybės interesams, gynybinei ir ekonominei galiai. Kitaip tariant, VSD yra institucija, kuriai suteikti įgaliojimai identifikuoti ir oficialiai įvardinti Lietuvos nacionaliniam saugumui kylančias grėsmes.

Vykdydama jai pavestas funkcijas ir atlikusi visapusišką situacijos Lietuvoje analizę, VSD paruošė 2014 m. „Grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimą“. Šiame dokumente *inter alia* yra nurodoma:

(a) „Noras kontroliuoti ar daryti įtaką mūsų valstybės priimamiems sprendimams ir vykdomai politikai nulemia tikslingus ir kryptingus tų šalių veiksmus [pavyzdžiui, Rusijos], kurie kelia grėsmę Lietuvos energetiniam, ekonominiam, socialiniam ir informaciniam saugumui“;

(b) „Taip pat tradiciškai buvo išnaudojami ekonominiai ir energetikos svertai, diskredituojami Lietuvos vykdomi energetinę nepriklausomybę suteikiantys projektai“;

(c) „Intensyviai ir agresyviai prieš Lietuvą veikia Rusijos žvalgybos ir saugumo tarnybos /.../ Rusijos žvalgybos tarnybas domina /.../ ekonomika ir energetika: ūkio raida ir perspektyva, strateginiai energetikos projektai, jų politinis palaikymas/ nepalaikymas ir galimybės diskredituoti“;

(d) „Taikiniais [Rusijos žvalgybos tarnybų] taip pat pasirenkami asmenys, galintys priimti Rusijai naudingus sprendimus ar skleisti jai naudingą informaciją viešojoje erdvėje. Pagrindiniai Rusijos žvalgybos tarnybų taikiniai Lietuvoje /.../ politikai, savivaldybių vadovai ir administracijų darbuotojai“;

(e) „Pagrindiniai Rusijos vykdytos informacinės politikos Lietuvos atžvilgiu tikslai – skleisti dezinformaciją apie Lietuvos vykdomą užsienio politiką /.../, diskredituoti Lietuvos

narysę Europos sąjungoje ir NATO, kurti Lietuvos kaip nebrandžios demokratijos šalies įvaizdį, kvestionuoti Lietuvos energetikos politiką“.

Įvertinant tai, kas išdėstyta aukščiau, turime pripažinti, jog egzistuoja reali grėsmė, jog Rusija, pasinaudodama savo įtaka – *inter alia* per Lietuvos politikus – bandys diskredituoti, stabdyti, trikdyti Lietuvai svarbius energetikos projektus, kuriais siekiama energetinės nepriklausomybės².

Yra pagrindo teigti, jog A. Skardžius tyčia atlieka veiksmus, kurie atitinka Rusijos interesus diskredituoti Lietuvos vykdomą energetinę politiką ir skleisti Rusijai naudingą informaciją viešojoje erdvėje, taip padėdamas kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką BK 118 straipsnio prasme.

I. DĖL LAIKINOSIOS SEIMO KOMISIJOS IŠVADŲ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos Seimas, 2013 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. XII-358 sudarė Lietuvos Respublikos Seimo laikinąją tyrimo komisiją „dėl 2007 metų Nacionalinėje energetikos strategijoje suformuluotų siekių įgyvendinimo rezultatų įvertinimo ir situacijos energetikos sektoriuje išsiaiškinimo“ (toliau – Komisija). Komisijos pirmininku paskirtas Seimo narys Artūras Skardžius.

Komisijos pirmininkas A. Skardžius nuo pat Komisijos veiklos pradžios sąmoningai veikė prieš Lietuvos Respublikos energetinio saugumo interesus. Komisijos pirmininkas parengė ir pateikė Komisijai svarstyti tyrimo išvadas, kurios yra surašytos sąmoningai tendencingai, nepagrįstai ir klaidinančiai: reikšminga išvadų dalis yra neparemta jokiais įrodymais, sąmoningai nutylima apie tyrimo metu gautus Valstybės kontrolės, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Energetikos ministerijos, AB „Klaipėdos naftos“ išvadas ir paaiškinimus, sąmoningai nutylimi tyrimo metu surinkti įrodymai, neteisinga, selektyviai atrinkta informacija pristatoma kaip konstatuoti faktai arba kaltinimai.

Minimų išvadų neatitiktis tikrovei yra tokio masto ir pobūdžio, jog atmetini bet kokie „nekalti“ paaiškinimai, tokie, kaip, pavyzdžiui, siekis politiškai sumenkinti, kritikuoti XV Vyriausybės (politinių oponentų) atliktus darbus energetikos srityje arba paprasčiausia Komisijos pirmininko nekompetencija, neatidumas. Išvadomis sąmoningai, kryptingai, tendencingai

² Panašaus turinio grėsmės Lietuvos nacionaliniam saugumui VSD buvo identifikuotos ir kitose VSD pažymose. A. Skardžiaus vadovaujama laikinoji komisija su ankstesnėmis VSD pažymomis tyrimo metu buvo supažindinta.

vertinant vienus ir nutylint kitus faktus, iškraipant tyrimo medžiagą, siekiama diskredituoti Lietuvos Respublikai, jos suverenitetui, energetinei nepriklausomybei ypatingai svarbius energetinius projektus, t.y. suskystintų gamtinių dujų terminalo, Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo, Visagino atominės elektrinės projektus. Toliau pateikiamas detalus aukščiau pateiktų teiginių pagrindimas iliustruojant konkrečiais pavyzdžiais.

1) Dėl AB „Klaipėdos naftos“ tariamai savavališko veikimo

Komisijos išvadose (5 punkte) teigiama, kad 2011 m. rugsėjo 23 d. akcinė bendrovė „Klaipėdos nafta“, kaip privatus juridinis asmuo, neturėdama nei Vyriausybės jai suteiktų įgaliojimų, nei akcininkų sprendimo, savo iniciatyva pradėjo įgyvendinti suskystintų gamtinių dujų terminalo (toliau – SGGT) projektą. Komisijos išvadų projekte teigiama, kad Vyriausybė 2012 m. vasario 15 d. priėmė nutarimą Nr. 199 „Dėl suskystintų gamtinių dujų terminalo įrengimo“, kuriuo be konkurso paskyrė privatų juridinį asmenį AB „Klaipėdos nafta“ suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto įgyvendinimo bendrove ir pavedė Energetikos ministerijai inicijuoti AB „Klaipėdos nafta“ įstatų pakeitimą ir juose numatyti šią veiklą. Taigi, išvadose iš esmės teigiama, kad, privatus juridinis asmuo (nors ir kontroliuojamas), neturėdamas jokių įgaliojimų ir pavedimų, t.y. nesant jokių politinių sprendimų ir teisinių įgaliojimų, savo iniciatyva pradėjo valstybei ypatingai svarbaus energetikos projekto įgyvendinimą, o Vyriausybė neva tik vėliau nusprendė legitimuoti vykdomą projektą. Maža to, išvadose teigiama, jog AB „Klaipėdos nafta“, kaip privatus juridinis asmuo, buvo paskirta be konkurso, pažeidžiant nediskriminavimo, skaidrumo ir sąžiningos konkurencijos principus kitų ūkio subjektų atžvilgiu.

Aukščiau pateiktos komisijos išvados akivaizdžiai neatitinka tikrovės – jas paneigia objektyvūs duomenys: LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimas Nr.1097 „Dėl gamtinių dujų terminalo projekto plėtros“ (Valstybės žinios, 2010-07-29, Nr. 90-4755), kuriuo vyriausybė nutarė, kad: (a) AB „Klaipėdos nafta“ pradėtų rengti SGGT projektą, (b) Energetikos ministerija AB „Klaipėdos nafta“ (KN) visuotiniame akcininkų susirinkime balsuotų už sprendimus, būtinus SGGT projektui rengti. 2010 m. rugpjūčio 26 d. AB „Klaipėdos nafta“ visuotinis akcininkų susirinkimas pritarė SGGT projekto rengimui ir suteikė įgaliojimus generaliniam direktoriui Rokui Masiuliui bendrovės vardu pasirašyti visus sandorius bei laikantis įstatymų nustatytos tvarkos, atlikti kitus būtinus veiksmus suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto rengimui ir vystymui, kurių vertė neviršija 1/20 Bendrovės įstatinio kapitalo.

Komisijos išvadų dalis dėl AB „Klaipėdos naftos“ pasirinkimo ne konkurso būdu taip pat klaidinanti: AB „Klaipėdos nafta“ buvo pasirinkta įgyvendinant Vyriausybės kaip pagrindinio akcininko šiame subjekte teises, o ne remiantis viešųjų pirkimų procedūra, taip pat jau minėtu 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr.1097 LR Vyriausybė nurodo, kuo remiantis buvo pasirinkta AB „Klaipėdos nafta“: (a) valstybės kontrolė (per Ūkio ministeriją) priimant AB „Klaipėdos naftos“ veiklos sprendimus; (b) strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčios įmonės statusas (2002-10-10 IX-1132 „Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymas“, atnaujinta 2012-06-21), (c) vienintelė Ūkio ministerijos kontroliuojama kompanija Klaipėdos jūrų uoste.

Komisijos pirmininkui A. Skardžiui buvo žinoma, jog išvados neatitinka tikrovės. A. Skardžius, kaip komisijos pirmininkas gavo ir susipažino su įvairių subjektų, tokių kaip AB „Klaipėdos nafta“ ir LR Valstybės kontrolė paaiškinimais, išvadomis, vertinimais³). Komisijos pirmininkas sąmoningai Išvadose nutyli jam žinomus aukščiau pateiktus, išvadas paneigiančius faktus, todėl melagingą informaciją skleidžia veikdamas tiesiogine tyčia.

2) Dėl suskystintų gamtinių dujų laivo – saugyklos nuomos pagrįstumo

Komisijos išvadų 11 punkte pažymima, kad „AB „Klaipėdos nafta“, priimdama sprendimą 10 metų laikotarpiui nuomotis SGD laivą- saugyklą (FSRU), nevertino alternatyvių įsigijimo būdų: SGD laivo-saugyklos (FSRU) įsigijimo išperkamosios nuomos būdo, SGD laivo-saugyklos (FSRU) pirkimo“.

Aukščiau pateiktos komisijos išvados akivaizdžiai neatitinka tikrovės – jas paneigia objektyvūs duomenys, pavyzdžiui, 2013 m. spalio 29 d. LR Valstybės kontrolės raštas Nr. 2-8RM, adresuotas asmeniškai A. Skardžiui kaip Komisijos pirmininkui, atsakant į Komisijos paklausimą. Rašte pateikiami duomenys apie konkrečias studijas, kuriomis laivo - saugyklos nuomos variantas buvo lyginamas su alternatyviais sprendimais, vertinamas nuomos ekonominis pagrįstumas (2010 m. kovo 21 d. Ūkio ministerijos, Energetikos ministerijos ir JAV Prekybos ir plėtros agentūros (U.S. Trade and Development Agency) užsakymu parengta „Science Application International Corporation“, „Danet Baltic“, Lietuvos energetikos instituto ir Klaipėdos universiteto studija). Minėtame valstybės kontrolės rašte daroma išvada, jog atliktų studijų rezultatai patvirtina, kad plaukiojančios SGD saugyklos nuomos alternatyva, lyginant su

³ Pavyzdžiui, 2013 m. spalio 29 d. LR Valstybės kontrolės raštas Nr. 2-8RM, adresuotas asmeniškai A. Skardžiui kaip Komisijos pirmininkui, atsakant į komisijos paklausimą apie AB „Klaipėdos naftos“ veiklą.

pirkimu, buvo pasirinkta pagrįstai. Tapataus turinio duomenys A. Skardžių pasiekė ir kitais dokumentais, pavyzdžiui, 2013 m. Energetikos ministerijos užsakymu nepriklausomų auditorių „ECOVIS Proventus“ ir „Glimstedt“ atliktas UAB „Klaipėdos naftos“ veiklos efektyvumo ir pagrįstumo patikrinimas.

Dar kartą pabrėžtina, jog A. Skardžius negalėjo nežinoti, jog jo paruoštos išvados akivaizdžiai prieštarauja tyrimo metu išaiškėjusiems faktams (A. Skardžius asmeniškai gavo įvairių institucijų paaiškinimus, taip pat jie buvo pateikti komisijos posėdžiuose), o tai reiškia, jog išvados paruoštos sąmoningai nuslepiančios minėtus duomenis.

Akivaizdu, kad Komisijos išvadose pateiktais teiginiais yra siekiama menkinti SGD terminalo projekto svarbą, sukelti abejonės vykdomo projekto skaidrumu ir tikslingumu. Išvadų formuluotė diskredituoja visą SGD terminalo projektą, žemina Lietuvos tarptautinį prestižą⁴, daro žalą Lietuvos Respublikai ypatingai svarbaus energetinio projekto įgyvendinimui, kadangi rangovams, bankams, SGD terminalo potencialiems tiekėjams gali kilti abejonių dėl projekto skaidrumo, patikimumo bei didina projekto įgyvendinimo rizikas (dėl rizikų padidėjimo bankai gali griežtinti paskolų sąlygas ar didinti palūkanas etc.). Verta pažymėti, jog (kaip nustatė VSD 2013 m. grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui vertinimu) tiksliai tokie yra Rusijos žvalgybos tarnybų siekiai bei interesai. VSD yra pateikusi Komisijai konkrečią informaciją dėl užsienio valstybės bandymo diskredituoti SGDT projektą per Lietuvoje veikiančius ūkinius subjektus

3) Dėl valstybinės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo

Komisijos išvadų 14 punkte teigiama, jog vykdant valstybinės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) eksploatavimo nutraukimą, derybų su rangovu „Nukem“ metu, buvo be pagrindo nesilaikyta konsultantų „Taylor Wessing LLP“ nuomonės, jog rangovas „Nukem“ tinkamai nepagrindė savo reikalavimo dydžio. Taip pat pažymima, jog 2011 m. gruodžio 21 d. „Tolesnių veiksmų ir ketinimų protokolas“ bei 2012 m. kovo 29 d. „susitarimo sąlygų sąvadas“, pasirašyti tarp IAE bei „Nukem“, Europos Sąjungos institucijų traktuojami kaip „Lietuvos Respublikos sutikimas sumokėti papildomas sumas rangovui“.

Aukščiau pateiktos Komisijos išvados prieštarauja faktinėms situacijos aplinkybėms ir pateikia nepilną, tendencingą, iškreiptą situacijos vaizdą.

⁴ Pavyzdžiui, 2013 m. spalio 29 d. raštu Norvegijos ambasada kreipėsi į A. Skardžių, išreikšdama susirūpinimą bei prašydama ištaisyti žinomai klaidingą informaciją, kurią šis skleidžia Lietuvos viešojoje erdvėje.

Visų pirma, dėl 2011 m. gruodžio 21 d. „tolesnių veiksmų ir ketinimų protokolo“, bei 2012 m. kovo 29 d. „susitarimo sąlygų sąvado“, verta pažymėti, jog teiginys „Europos Sąjungos institucijos traktuoja kaip Lietuvos Respublikos sutikimą sumokėti papildomas sumas rangovui“ yra klaidinantis. Viena vertus, Komisija neturi jokio pagrindo taip teigti, kita vertus, išvadamis siekiama sąmoningai klaidinti visuomenę – minimas lėšas asignuoja ne Lietuvos Respublika iš savo biudžeto, o Europos Komisija. Šias lėšas skiria Europos Sąjunga (ES) ir šalys donorės – Austrija, Belgija, Danija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Lenkija, Ispanija, Švedija, Šveicarija. Lėšos pervedamos į šalių donorių įkurtą Tarptautinį Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondą (TIENRF), administruojamą Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) bei Centrinės projektų valdymo agentūros (CPVA). Pinigai išmokami IAE per Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką (EBRD) ir Centrinę projektų valdymo agentūrą (CPVA), gavus IAE eksploatavimo nutraukimo Donorų Asamblėjos pritarimą.

Antra, rangovas išsamiai pagrindė savo reikalavimo dydį, reikalavimo dydis buvo perskaičiuotas nepriklausomos ekspertų kompanijos EC Harris ir sumažintas. A. Skardžius kaip Komisijos pirmininkas tyrimo metu turėjo būti supažindintas su šiais faktais ir juos patvirtinančiais dokumentais.

Trečia, ruošiant Komisijos išvadas nebuvo atsižvelgta į vykdytų derybų kontekstą, kuriame suderėta suma (55+17,9 mln. EUR) yra logiškai nuosekli ir pagrįsta. Svarbu atsižvelgti į tai, jog Europos Komisija, kaip institucija, atsakinga už Europos Sąjungos paramos skyrimą, šiose derybose nebuvo pasyvi stebėtoja. Priešingai, Europos Komisija pilnai palaikė rangovo reikalavimą ir jo dydį, aktyviais veiksmais darė spaudimą pasirašyti sutarties pakeitimą dėl rangovo reikalaujamos kompensacijos. Tai įrodo, pavyzdžiui, 2011 m. spalio mėn. 24 d. Europos Komisijos prezidento Jose Manuel Barroso laiškas Nr. 809703 Ministrui Pirmininkui Andriui Kubiliui, 2011 m. rugsėjo 27 d. Europos Komisijos energetikos sekretoriaus G. H. Oettinger laiškas Lietuvos energetikos ministrui Arvydui Sekmokui, Europos Komisijos 2012 m. sausio 27 d. Komisijos nuomonė K(2012) 299 pagal Europos atominės energijos bendrijos sutarties 43 straipsnį 2012.1.27 dėl panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyvių atliekų tvarkymo Ignalinoje (Lietuva). Šiais dokumentais yra primygtinai raginama išspręsti kompensacijos rangovui klausimą numatytomis sąlygomis kuo greičiau, antraip egzistuoja rimta galimybė prarasti tolimesnį Europos Sąjungos finansavimą IAE eksploatavimo nutraukimo projektui.

Ketvirta Komisijos išvadose visiškai klaidingai, nei teisiškai, nei faktiškai nepagrįstai pateikiamas 2012 m. kovo 29 d. „susitarimo sąlygų sąvado“ dokumento vertinimas kaip „įtvirtinančio nepakeičiamą precedentą“, nors pats dokumento turinys byloja priešingai.

Penkta, akivaizdžiai taikomi dvigubi standartai, nes minimų preliminarinių susitarimų pagrindu (ir sąlygomis) 2013 m. gruodžio 18 d. dabartiniam IAE generaliniam direktoriui D. Janulevičiui pasirašius sutartį su „Nukem“, IAE išplatino pranešimą, kuriuo teigiama: „nuo 2010 m. pradžios tarp IAE ir Rangovo (pastaba -Nukem) prasidėjo derybų procesas dėl istorinių Rangovo pretenzijų sureguliuojimo (pastaba – pretenzijos apėmė 2005-2008 metus), kuris buvo baigtas 2012 m. kovo 29 d. Susitarimo sąlygų sąvado pasirašymu, bet projekto B234 Sutarties pakeitimas pasirašytas nebuvo.<...> Atkreiptinas dėmesys, kad iki šio sutarties pakeitimo <...> Susidariusi situacija darė neišvengiamą neigiamą įtaką Galutinio eksploatacijos nutraukimo plano įgyvendinimui bei kėlė grėsmes dėl Europos Sąjungos finansavimo šiam ir kitiems projektams sustabdymo arba nutraukimo <...>“.

Šešta, atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, svarbu pabrėžti, jog šiame punkte pateiktos Komisijos išvados visiškai išeina už Seimo 2013 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. XII-358 (kuriuo buvo sudaryta laikinoji komisija) suformuotos užduoties ribų (žr. 14 klausimą) – Komisija minėtas išvadas teikia visiškai savo iniciatyva. Akivaizdu, jog tyrimo metu A. Skardžius turėjo galimybę susipažinti ir susipažino su visa aukščiau minėta informacija, ir vis dėlto, išeidamas iš jam kaip Komisijos pirmininkui pavestos užduoties ribų, pateikė iškraipytą, šališkai surinktą informaciją, kuri orientuota į visuomenės klaidinimą ir tendencingą faktų interpretavimą, siekiant diskredituoti IAE eksploatacijos nutraukimo projektą, žeminti Lietuvos valstybės prestižą Europos Komisijos ir šalių Donorių (Austrija, Belgija, Danija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Norvegija, Lenkija, Ispanija, Švedija, Šveicarija) akyse bei padėti įgyvendinti VSD ataskaitoje nurodytus Rusijos tikslus.

4) Dėl Visagino atominės elektrinės galios

Komisijos išvadų 16 punkte teigima, jog pasirinkant 1350 MW galios reaktorių „nebuvo atliktos išsamios analizės ir studijos, nebuvo modeliuota, todėl galima daryti prielaidą, jog yra rizika, kad pasirinktas 1350 MW galios reaktorius nėra optimalus ir ekonomiškai naudingas Lietuvai, siekiančiai integracijos į ES vidaus elektros rinką (KET)“.

Tokios Komisijos išvados yra, viena vertus, klaidinančios, kita vertus, ydingos logikos požiūriu. A. Skardžius yra susipažinęs (Komisijos išvadose šis dokumentas minimas) su Švedijos

konsultacijų bendrovės „Gothia Power“ 2013 m. liepos 31 d. studija, kurioje *inter alia* pasakoma, kad 1000-1400 MW dydžio blokas gali dirbti sinchroniniu režimu su KET (kontinentinei elektros tinklai) su sąlyga, kad Visagino atominė elektrinė numatytų papildomas lokalias technines priemones. Antrąją išvadų dalis („galima daryti prielaidą, jog yra rizika, kad pasirinktas 1350 MW galios reaktorius nėra optimalus ir ekonomiškai naudingas Lietuvai, siekiančiai integracijos į ES vidaus elektros rinką (KET)“) yra logiškai įdinga, nes prielaida ir išvada yra savo prigimtimi skirtingos loginės kategorijos. Komisija, savo išvadose pateikdama prielaidas (prielaidas pateikdama kaip išvadas), daro elementarią samprotavimo ir argumentacinę klaidą, kuri klaidina visuomenę, gali neigiamai paveikti Investuotojo apsisprendimą, lemti projekto finansavimo kaštų augimą. Tokiu būdu sąmoningai kompromituojamas Visagino atominės elektrinės projekto įgyvendinimas.

5) Dėl Nacionalinės energetikos strategijos keitimo

Komisijos išvadų 14 punkte pažymima, jog „nebuvo motyvų ir pakankamai pagrįstų priežasčių keisti Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 patvirtintą Nacionalinę energetikos strategiją“.

Tokie teiginiai yra akivaizdžiai neatitinkantys tikrovės. Įstatyminis pagrindas keisti energetinę strategiją yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje (strategijos keitimo metu galiojusi redakcija), kurioje nustatyta, jog Strategija peržiūrima ne rečiau kaip kas penkeri metai.

Konkretūs pagrindai eksplicitiškai išvardinti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintoje 2012 m. birželio 26 d. Seimo nutarimu Nr. XI-2133: (a) pasikeitusi Lietuvos energetikos sektoriaus būklė po galutinio Ignalinos atominės elektrinės sustabdymo, ypač padidėjusi Lietuvos priklausomybė nuo iš Rusijos tiekiamų energetinių išteklių; (b) nuolat besiplėtojanti Europos Sąjungos energetikos politika ir nustatytos naujos gairės dėl 2011–2020 m. Europos energetikos strategijos bei 2020 m. ir vėlesnio laikotarpio energetikos infrastruktūros prioritetų; (c) būtinybė užtikrinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę nuo išorės energetikos sistemų ir monopolinio pirminės energijos tiekimo, energetikos sektoriaus konkurencingumą ir darnią plėtrą; (d) Lietuvos energetikos sistemų integravimo į atitinkamas Europos Sąjungos sistemas ir kuriamą bendrą Europos Sąjungos energijos rinką ypatinga strateginė svarba; (e) Europos Komisijos aprobuotas Baltijos energijos rinkų jungčių planas, Baltijos valstybių ir Lenkijos strateginės partnerystės energetikos srityje svarba įgyvendinant bendrus energetinės

infrastruktūros projektus; (f) tolesnės branduolinės energetikos plėtros ir intensyvaus atsinaujinančių energijos išteklių vartojimo poreikis Lietuvoje, atsižvelgiant į tai, kad energetinė nepriklausomybė ir energetinis saugumas yra sudedamoji nacionalinio saugumo dalis. Svarbu pažymėti, jog, nors „pakankamai pagrįstos priežastys“ yra vertinamasis terminas, motyvų (ne)buvimas yra konstatuojamoji kategorija, kuri gali turėti vieną iš dviejų reikšmių – arba motyvai yra, arba jų nėra. Šiuo atveju yra labai lengva patikrinti ir išsiaiškinti, jog motyvai išties egzistuoja ir yra pateikti dokumente, kuriuo ir buvo keičiama senoji energetikos strategija. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes, A. Skardžiaus kaip Komisijos pirmininko paruošta išvada, jog „nebuvo motyvų /.../ keisti /.../ nacionalinę energetikos strategiją“ yra sąmoningai pateikiama netiesa siekiant klaidinti ir dezinformuoti.

6) Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau VIAP) teisinio reglamentavimo

Komisijos išvadų 4 punkte nurodoma, jog „iki 2011 m. nebuvo paskirtas VIAP lėšų administratorius. Tik 2011 m. buvo patvirtintas teisinis reglamentavimas dėl VIAP lėšų administravimo“.

Tokie teiginiai akivaizdžiai neatitinka tikrovės: VIAP lėšų administratorius buvo patvirtintas Energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 1-215 ir Energetikos ministro 2010 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1-283 (nuo 2010 m. spalio 15 d.) (Žin., 2010, Nr. 122-6227) redakcija. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo 9 punkte aiškiai nustatyta, kad Perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už VIAP lėšų administravimą. VIAP lėšų administravimo tvarką tvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. VIAP lėšų administravimo tvarka inter alia nustato reikalavimus VIAP lėšų apskaitai, atskaitomybei ir skaidrumui. Perdavimo sistemos operatoriui atlygį už viešuosius interesus atitinkančių paslaugų ir VIAP lėšų administravimą Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nustato, atsižvelgdama į operatoriaus patiriamas sąnaudas, tačiau ne didesnį nei 0,1 proc. metinio VIAP lėšų biudžeto. O šio aprašo 10 punkte apibrėžiama, kad Perdavimo sistemos operatorius, veikdamas kaip VIAP lėšų administratorius, sumoka VIAP lėšas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančioms elektros energetikos įmonėms ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo valdytojui.

Aukščiau minimi teisės aktai ir juose numatytas VIAP reglamentavimas yra viešai prieinami, o A. Skardžius kaip Komisijos pirmininkas, atlikdamas tyrimą šiuo klausimu, galėjo

susipažinti, turėjo susipažinti ir susipažino su jais. Esant tokioms aplinkybėms, darytina išvada, jog A. Skardžius tyčia (sąmoningai) išvadose pateikė neteisingą informaciją.

Išvadose galima rasti ir daugiau panašaus pobūdžio (į aukščiau pateiktus) teiginių, kurie akivaizdžiai neatitinka tikrovės, diskredituoja svarbiausius strateginius Lietuvos energetikos projektus ir apsunkina jų įgyvendinimą, atskleidžia A. Skardžiaus sąmoningą veikimą, kurį, atsižvelgiant į VSD nustatytas grėsmes Lietuvos nacionaliniam saugumui, galima įvardinti kaip padėjamą kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką.

II. DĖL AKTYVIŲ VEIKSMŲ TRIKDANT ENERGETIKOS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMĄ

A. Skardžius tyrimo metu savo aktyviais veiksmais nepagrįstai trukdė ir vilkino valstybei svarbaus SGD terminalo projekto įgyvendinimą.

Seimo laikinosios tyrimo komisijos darbas pareikalavo neproporcingai daug išteklių ir laiko iš asmenų, vykdančių SGD terminalo projektą, o tolesni tyrimai gali lemtingai pavėlinti šio valstybei svarbaus projekto įgyvendinimą. A. Skardžiaus iniciatyva projektą kelis kartus tikrino prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybės kontrolė, buvo daromi specialūs auditai – pasak bendrovės vadovo – R. Masiulio – 6 įmonės darbuotojai dirbo ne įgyvendindami SGD terminalo projektą, o Seimo komisijai. Pažymėtina, jog A. Skardžiui buvo žinoma ir pateikta 2013 m. spalio 29 d. LR Valstybės kontrolės pažyma Nr. 2-8RM, adresuota asmeniškai A. Skardžiui kaip Komisijos pirmininkui, atsakant į komisijos paklausimą apie AB „Klaipėdos naftos“ veiklą. Joje nurodoma, jog Valstybės kontrolė atlikusi auditą, neturi pagrindo teigti, kad AB „Klaipėdos nafta“ nesilaikė LR teisės aktų, reglamentuojančių SGD terminalo įrengimą LR teritorijoje. Taip pat pabrėžtina, jog SGD terminalo projektą tikrino ir nepriklausomi auditoriai (2013 m. „ECOVIS Proventus“ ir „Glimstedt“ atliktas AB „Klaipėdos naftos“ veiklos efektyvumo ir pagrįstumo patikrinimas), ir Europos Komisija. Atliktų patikrinimų išvados patvirtina vykdomo projekto techninį ir ekonominį pagrįstumą. A. Skardžius, asmeniškai gavęs dokumentus, kuriuose atliktos SGDT projekto analizės ir pateiktos išvados, tyčia jų nevertino, toliau tęsė tyrimą, imdamasis neproporcingų veiksmų.

Toks A. Skardžiaus veikimas kvalifikuotinas kaip sąmoningas bandymas aktyviais veiksmais, piktnaudžiaujant savo kaip Komisijos pirmininko padėtimi bei peržengiant tyrimo ribas, kliudyti Lietuvai reikšmingo energetinio projekto – SGD terminalo įgyvendinimą.

III. DĖL DEZINFORMACIJOS SKLEIDIMO IR SĄMONINGO LIETUVOS ENERGETIKOS POLITIKOS DISKREDITAVIMO VIEŠUOJE

Dėmesys atkreiptinas į dar vieną A. Skardžiaus veiklos aspektą - Komisijos pirmininkas viešojoje erdvėje ne kartą klaidino visuomenę teikdamas jam žinomai melagingą, tikrovės neatitinkančią informaciją, siekdamas diskredituoti šiame prašyme minimus energetinius projektus. Pavyzdžiui, dar neįvykus oficialiam išvadų svarstymui, A. Skardžius dienraštyje „Respublika“ 2014 m. kovo 21 d. straipsnyje „Kada A. Skardžius pasodins A. Kubilių“, garsino minėtąjį išvadų projektą, sudarydamas įspūdį, jog tai yra objektyviu tyrimu grįstos išvados, kurių legitimumo patvirtinimas – viso labo formalumas. 2013 m. spalio 22 d. Lietuvos Ryto televizijos laidoje A. Skardžius aptarinėjo Komisijos vykdomą tyrimą ir „sensacingus“ jo rezultatus. Panašūs pareiškimai padaryti „Žinių radijo“ eterioje ir kitose žiniasklaidos priemonėse. Turint omenyje šią dokumente išsamiai išplėtotą išvadų klaidingumo ir tendencingumo faktą, tokie ir panašūs A. Skardžiaus veiksmai viešojoje erdvėje traktuotini kaip sąmoningas visuomenės dezinformavimas, siekiant diskredituoti Lietuvos energetikos politiką, orientuotą į energetinę nepriklausomybę. Pakartotinai pabrėžtina, jog A. Skardžius pilnai suvokia savo pateikiamos informacijos iškraipytą pobūdį ir savo veiksmų reikšmę (pavyzdžiui, 2013 m. spalio 29 d. raštu Norvegijos ambasada kreipėsi į A. Skardžių, prašydama ištaisyti žinomai klaidingą informaciją, kurią šis skleidžia Lietuvos viešojoje erdvėje, tačiau A. Skardžius, net kai buvo atkreiptas jo dėmesys į faktinius netikslumus jo kalbose, savo viešosios laikysenos nepakeitė ir tęsė dezinformacijos kampaniją).

Lietuvos Respublikos BK 118 straipsnyje įtvirtinta, jog tas, kas padėjo kitai valstybei ar jos organizacijai veikti prieš Lietuvos Respubliką – jos konstitucinę santvarką, suverenitetą, teritorijos vientisumą, gynybos ar ekonomikos galią, baudžiamas laisvės atėmimu iki septynerių metų. Padėjimas kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką yra įvairios veikos, kuriomis siekiama, norima palengvinti bet kuriai užsienio valstybei ar jos organizacijai vykdyti žvalgybinę ar kitokią ardomąją veiklą prieš Lietuvos Respublikos interesus. Šiai nusiklastamai veikai pripažinti nėra būtina įrodyti asmens subordinacijos užsienio valstybės organizacijoms ar konkrečių asmens motyvų. Užtenka objektyviai nustatyti, jog egzistuoja objektyvusis nusiklastamos veikos požymis – padėjimas kitai valstybei veikti prieš Lietuvos Respubliką ir subjektyvusis požymis – tiesioginė tyčia. Šiame dokumente išdėstytos aplinkybės pagrindžia tiek

tai, jog A. Skardžius veiksmai padėjo kitai valstybei (Rusijai) veikti prieš Lietuvos Respubliką, tiek tai, jog A. Skardžius tai darė suvokdamas savo veiksmų prasmę ir sąmoningai to siekdamas.

Atsižvelgdamas į visa, kas išdėstyta šiame dokumente, Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros **prašau**:

- Pradėti ikiteisminį tyrimą dėl A. Skardžiaus veiklos pagal BK 118 straipsnį.

Pagarbiai,
Seimo narys
Andrius Kubilius

